

**Основно општинско училиште
„ Наум Охридски,, с. Булачани-Скопје**

***Програма за планирани екскурзии, излети и
и други вонучилишни активности во
училиштето
на за учебната 2025/2026 година***

Скопје

јуни, 2025 година

Програма за вонучилишни активности

План и програма за планирани екскурзии и други слободни активности во училиштето во учебната 2025/2026

Училиштето организира екскурзии, излети и други вонучилишни активности кои всушност се воннаставни активности што се изведуваат надвор од училиштето со цел проширување и продлабочување на знаењата на учениците за одделни воспитно-образовни подрачја и наставни предмети, како и постигнување на други воспитни, образовни и рекреативни цели. Преку ваквите форми на воспитно-образовна работа на организиран начин се прошируваат општите и стручните знаења и ученичките сознанија за одредени подрачја од животот и работата на луѓето., се применуваат вештини и ставови преку непосредно запознавање на појавите, како и односите во природната и општествената средина, културно историските знаменитости, индустриските и земјоделските капацитети, а учениците се запознаваат со традицијата и обичаите во различни делови од Република Северна Македонија.

Во текот на учебната година за сите ученици ќе бидат организирани:

Екскурзии /Излети	Време на изведување	Релација	Одделение
Еднодневен есенски излет	септември	Водно	I – IX одд.
Еднодневен пролетен излет	Мај	Кучково	I – IX одд.
Еднодневна екскурзија	Мај	Кавадарци	III одд.
Дводневна екскурзија	Мај	Источна Македонија	VI одд.
Тродневна екскурзија	Април/мај	Западна Македонија	IX одд.
Настава во природа	мај (по посебно изготвена програма)	Западна Македонија	V одд.
Набљудувања	Во текот на годината	Според програмата	I – IX одд.
Посета на знаменитости и установи	Во текот на годината	Според програмата	I – IX одд.

1.1. ЕСЕНСКИ ЕДНОДНЕВЕН ИЗЛЕТ..

Место: *Водно, Скопје*

Време на реализација: септември 2025 г

Носители на активностите:

- одделенски и предметни наставници
- учениците од I – IX одд.

Воспитно - образовни цели:

- усвојување и проширување на знаења за природата, културното наследство и екологијата,
- развивање на различните интереси на учениците
 - во контекст на забавно – рекреативни цели
 - во контекст на социјализациски цели,
- примена на вештини и ставови во практични ситуации во природната и општествената средина,
- поттикнување и манифестирање на позитивни емоции, другарување и поддршка, солидарност и подобро взаемно запознавање;

Содржина и активности: Рекреација, дружење, набљудување, насочено внимание, истражување, собирање историски податоци за локалитетот, фотографирање.

Раководител на излетот: Елена Максимовска, наставник. ментор

Носители на активностите: учениците од I – IX одделение, одделенските наставници и класните раководители.

Времетраење: еден ден (тргнување во 08.00 часот од пред училишната зграда, а враќање во попладневните часови, најдоцна до 16 часот, пред училишната зграда)

Следење на реализацијата:

- одредиштата се избрани според интересот на учениците и родителите;
- во организацијата и реализацијата ќе посредува избраната туристичка агенција со задолжително почитување на условите потпишани при тоа;
- извештај за сите аспекти на реализацијата поднесува раководителот на излетот.

Време на реализација: крај на септември- почеток на октомври

Локалитети за посета и правци на патување : Локалитет: *Водно*

Правци на патување: Булачани – *Водно*- Булачани

Техничка организација: Безбедни патнички автобуси.

Начин на финансирање: Самофинансирање од страна на родителите.

1.2 ПРОЛЕТЕН ЕДНОДНЕВЕН ИЗЛЕТ

Место: Кучково, Скопско

Време на реализација: мај 2026 г

Носители на активностите:

- одделенските наставници
- учениците од I – IX одд.

Воспитно-образовни цели:

усвојување и проширување на знаења за природните ресурси во опкружувањето;

- развивање на различните интереси на учениците (грижа за природата и практикување на еколошки навики, спортски активности и култура за здраво живеење).
- примена на вештини и ставови преку непосредно запознавање со капацитетите и односите во природната и општествената средина;
- поттикнување и манифестирање на позитивни емоции, другарување и поддршка, солидарност и подобро взаемно запознавање;

Содржина и активности: Рекреација, дружење, набљудување, насочено внимание, истражување, фотографирање.

Раководител на излетот: Елена Максимовска, наставник. ментор

Носители на активностите: учениците од I – IX одделение, одделенските наставници и класните раководители.

Времетраење: еден ден (тргнување во 08.00 часот од пред училишната зграда, а враќање во попладневните часови, најдоцна до 16 часот, пред училишната зграда)

Следење на реализацијата:

- одредиштата се избрани според интересот на учениците и родителите;
- во организацијата и реализацијата ќе посредува избраната туристичка агенција со задолжително почитување на условите потпишани при тоа;
- извештај за сите аспекти на реализацијата поднесува раководителот на излетот.

Време на реализација: мај

Локалитети за посета и правци на патување : Локалитет – излетничко место Кучково.

Правци на патување: Булачани - Кучково-Булачани

Техничка организација: Безбедни патнички автобуси.

Начин на финансирање: Самофинансирање од страна на родителите.

1.3 ЕДНОДНЕВНА ЕКСКУРЗИЈА

Место: Кавадарци

Време на реализација: мај 2026 г.

Раководители на екскурзијата: Сања Костовиќ Николовска - одделенски наставник III-а и Лила Стојковска III-б

Носители на активности:

- одделенските раководители на паралелките од III одделение.
- ученици од III одд

Воспитно образовни цели

- Да стекнат знаења за историското минато, историските настани, процеси и личности
- Да го разберат значењето на старите градби и личности од минатото за нашата историја и култура
- Да го разберат функционирањето на стопански објект
- Да се поттикнува развојот на самостојност кај учениците, социјализација и колективна заштита,
- Да се развива љубопитноста (да се поставуваат прашања и да се одговара на нив),
- Стекнатите знаења во училишта да се применат во конкретни ситуации на терен,
- Да се разберат настаните и појавите во природата (животот покрај река, езеро, во ридски предели) и градење на еколошки навики,
- Да се развиваат способности кај учениците (мисловни способности, разни мануелни способности),
- Едукација, другарувања, рекреација, спортски активности.
- Почитување на културните традиции,
- Почитување на знаења и искуства на возрасните,

Задачи:

- Да се изучат и истражат објектите и појавите во природата како и односите во општествениот живот,
- Да се развива интерес за природата и градење на еколошки навики,
- Да се изгради чувство на патриотизам, толеранција и соживот,
- Да се развива позитивен однос кон: националните, културните и естетските вредности
- Да се поттикнат и манифестираат позитивните емоции,
- Да се развива социјализацијата, колективната заштита и стекнување на искуство за осамостојување и грижа за себе,
- Да се развива интерес за спортски активности, рекреација и создавање навики за здраво живеење.

Локации за посета и правци на патување

- **Релација на движење:** Скопје - Стоби-Кавадарци – Неготино - Скопје.

Следење на реализацијата:

- одредиштата се избрани според интересот на учениците и родителите;

- во организацијата и реализацијата ќе посредува избраната туристичка агенција со задолжително почитување на условите потпишани при тоа;
- извештај за сите аспекти на реализацијата поднесува раководителот на екскурзијата.

Техничка организација: висококвалитетни, климатизирани, безбедни патнички автобуси, туристички водач и лекар

Финансирање: Самофинансирање од страна на родителите

План на патување

- Состанок пред училиштето во 7.30 часот,
- Поаѓање во 8.00 часот.
- Патот води кон археолошкиот локалитет Стоби следи посета и разгледување на локалитетот.
- Потоа се пристигнува и разгледува градот Кавадарци и посета на Хидроцентралата Тиквеш.
- Следи посета на куќата на Страшо Пинџур и Винаријата Стоби.
- Подготовка за враќање и пристигнување во Скопје.

Начин на вреднување и користење на резултатите

На сите одредишта ќе се следи работата и однесувањето на учениците, преку разговор и други форми (писмени состави, описи, изработка на хамер или плакати) ќе се добијат повратна информации.

1.4 ДВОДНЕВНА ЕКСКУРЗИЈА –Источна Македонија

Дводневната екскурзија ќе се изведе во првата половина на мај.

Патувањето започнува од Скопје - Куманово - Кокино - Кратово - Пробиштип – Штип – Радовиш – Струмица – Ново Село – Колешино – Дојран - Гевгелија – Демир Капија – Стоби - Скопје.

Воспитно-образовни цели:

- Запознавање со природните убавини и знаменитости на југоисточниот дел од Република Северна Македонија, нивните природно-географски обележја, со релјефот, вегетацијата на овие простори,
- Градење чувство за припадност кон државата, еднаквост, толеранција и соживот.
- Негување на старите културни вредности, запознавање со историјата на овие простори (музеи, цркви, печатница и локалитетот Стоби),
- Развивање позитивен однос кон животната средина, чувство за одговорност и свесна дисциплина во врска со тоа;
- Дружење, социјализација, колективна заштита, стекнување искуство за осамостојување и грижа за себе.

Носители на активностите:

- одделенските раководители:
 - Јована Димовска VI -а
 - Маја Крстевска VI- б
- учениците од VI одд.

Следење на реализацијата:

- одредиштата се избрани според интересот на учениците и родителите;
- во организацијата и реализацијата ќе посредува избраната туристичка агенција со задолжително почитување на условите потпишани при тоа;
- извештај за сите аспекти на реализацијата поднесува раководителот на екскурзијата.

Раководители на екскурзијата: Јована Димовска и Маја Крстевска - одделенски раководители на VIa и VIб одделение.

Одговорни наставници: Јована Димовска и Маја Крстевска - одделенски раководители на VIa и VIб одделение.

Време на реализација:

- мај 2026

Финансирање:

- Трошоците на патувањето ги снесат родителите.

Техничка организација:

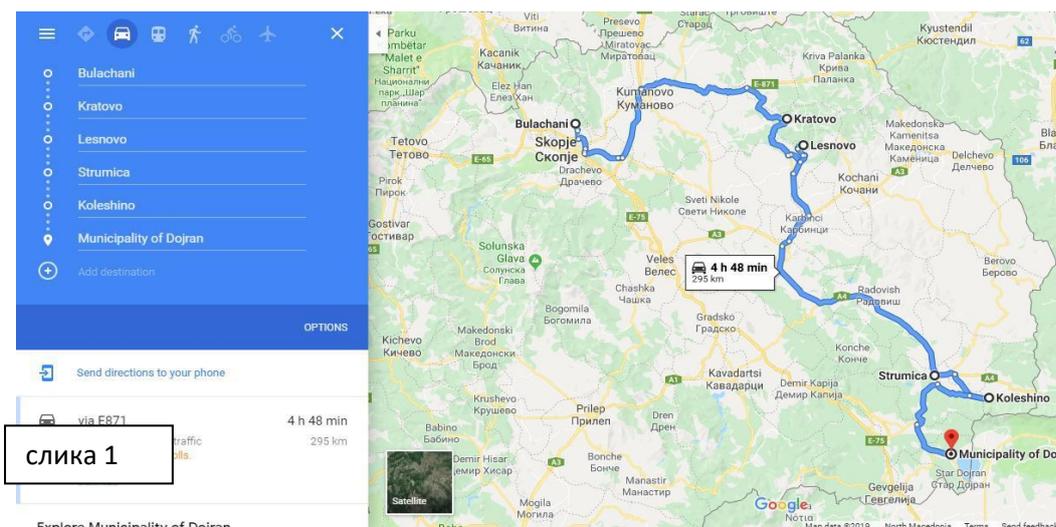
- Висококвалитетни, климатизирани, безбедни патнички автобуси, добри услови на сместување, туристички водач, лекар.

Начин на вреднување и користење на резултатите:

- На сите одредишта ќе се следи работата и однесувањето на учениците, преку разговор и други форми (пишување есеи, писмени состави, извештаи, описи, изработка на плакати и сл.) ќе се добијат повратни информации.

План на патувањето:

1. ден (сл.1)

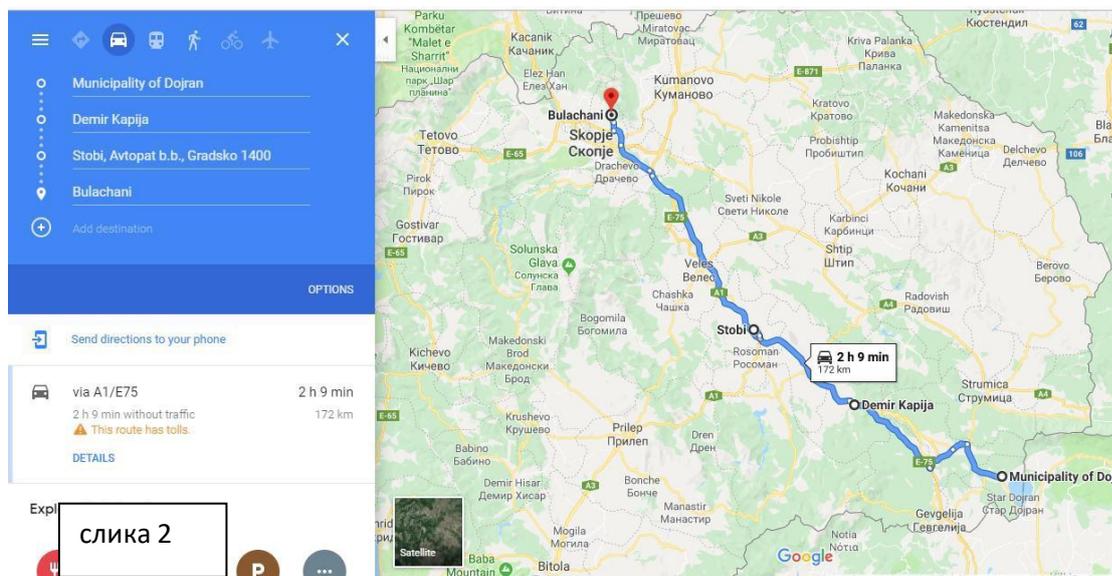

Поаѓање на групата од пред училиште во 07.30 часот Се патува преку Куманово, со попатна посета на мегалитска опсерваторија Кокино во атарот на општината Старо Нагоричане. Се продолжува кон Кратово, со попатна

посета на селото Куклица и земјените пирамидални форми – камени кукли. Во Кратово учениците се запознаваат со историјатот на крајот, кулите, Радин мост, музејот, црквата, кратовските маала, сето тоа со разгледување низ градот. Се продолжива за Пробиштип и посета на Лесновскиот манастир. Потоа со панорамско разгледување низ Струмица и Ново село се продолжува за Колешино и посета на Колешинските водопади. Во вечерните часови се пристигнува во Дојран каде е планирано сместување во хотел, вечера и ноќевање. По желба на учениците може да се организира интерна забава.

- **2. ден (сл.2)**

Појадок во 8 часот. По појадокот се планира посета на граничниот премин Стар Дојран и едночасовна прошетка покрај езерото. Потоа се заминува на ручек во хотелот, а од таму на враќање кон Скопје низ Демир Капија, попатно се посетува археолошкиот локалитет Стоби (или винаријата Попова кула крај Неготино, доколку локалитетот е затворен за посети во подоцните попладневни часови). Со панорамски разгледувања се продолжува за Скопје, а пристигнувањето пред училиштето е планирано во вечерните часови.

Ученици - учесници во дводневна екскурзија низ Југоисточна Македонија

- учениците од VI а одд., одделенски раководител: Јована Димовска
- учениците од VI б одд., одделенски раководител: Маја Крстевска

1.5 ТРИДНЕВНА ЕКСКУРЗИЈА – Западна Македонија

Тродневната екскурзија ќе се изведе во првата половина на месец мај, 2026 г.. Патувањето започнува од Булачани - Скопје – Велес – Прилеп – Крушево - Битола – Охрид – Свети Наум – Струга – Вевчани - Кичево - Скопје.

Воспитно-образовни цели:

- Запознавање со природните убавини и знаменитости на нашите краишта, нивните природно-географски обележја, со релјефот, вегетацијата на овие простори,
- Запознавање со културата и начинот на живеење на луѓето во струшко – охридскиот регион.
- Градење чувство за припадност кон државата, еднаквост, толеранција и соживот.
- Запознавање со културата на други етнички заедници во Република Северна Македонија (турска, албанска), историски факти поврзани со нив;
- Развивање позитивен однос кон националните, културните и естетските вредности на сопствениот народ и припадниците на други народи кои живеат на територијата на нашата држава;
- Развивање позитивен однос кон животната средина, чувство за одговорност и свесна дисциплина во врска со тоа;
- Дружење, социјализација, колективна заштита, стекнување искуство за осамостојување и грижа за себе.

Носители на активностите:

- одделенските раководители
- учениците од IX одд

Следење на реализацијата:

- одредиштата се избрани според интересот на учениците и родителите;
- во организацијата и реализацијата ќе посредува избраната туристичка агенција со задолжително почитување на условите потпишани при тоа;
- извештај за сите аспекти на реализацијата поднесува раководителот на екскурзијата.

Раководител на екскурзијата: Марија Сотировска и Љупка Богдановска-одделенски раководители на IXа и IXб одделение

Одговорни наставници: одделенските раководители IXа и IXб одделение: Марија Сотировска и Љупка Богдановска

Време на реализација:

- април/мај, 2026 г.

Финансирање:

- Трошоците на патувањето ги покриваат родителите.

Техничка организација:

- Висококвалитетни, климатизирани, безбедни патнички автобуси, добри услови на сместување, туристички водач, лекар.

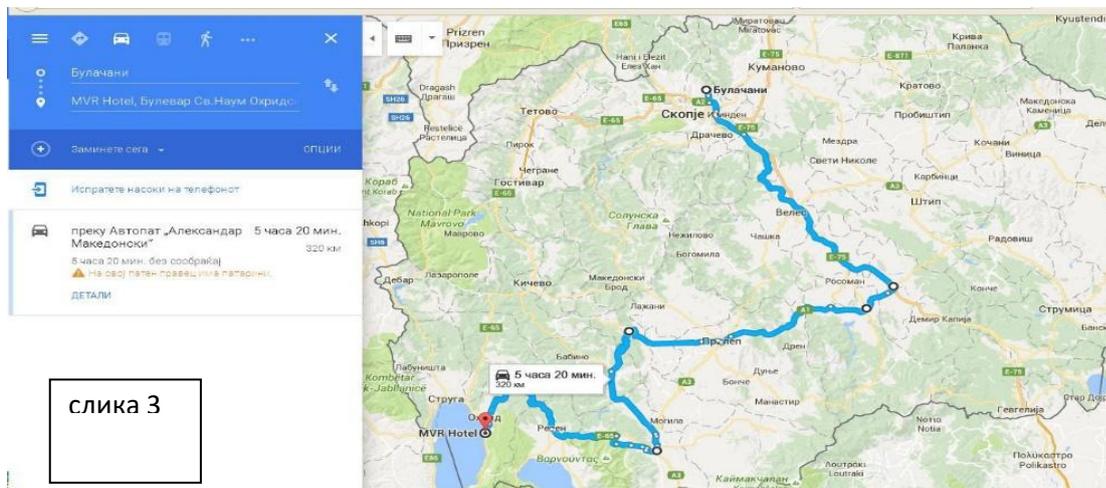
Начин на вреднување и користење на резултатите:

- На сите одредишта ќе се следи работата и однесувањето на учениците, преку разговор и други форми (пишување есеи, писмени состави, извештаи, описи, изработка на плакати и сл.) ќе се добијат повратни информации.

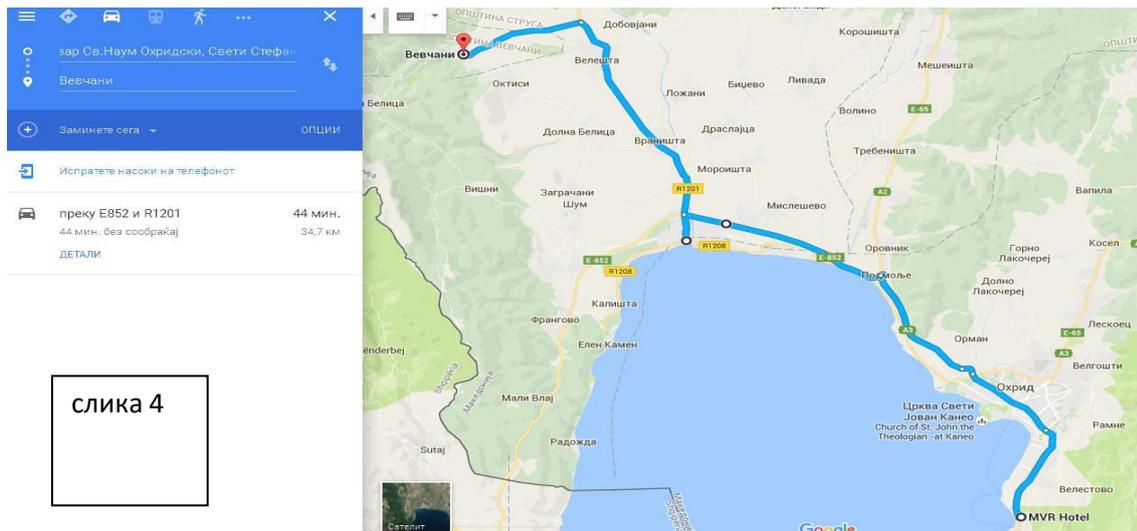
План на патувањето:

- **1.ден (сл.3)**

Тргување на групата од пред училиште во 7:30 часот. Се патува преку Велес, со попатен посета и пауза на локалитетот Стоби. Се продолжува кон Прилеп, каде е предвидено панорамско разгледување и посета на спомен-паркот Могила. Следната дестинација е Крушево каде е предвидено панорамско разгледување и посета на Македониумот и спомен-куќата на Тоше Проески. Се продолжува за Битола, каде е предвидена посета на Хераклеа и Спомен - собата на Кемал Ататурк во Музејот на Битола. Потоа учениците имаат 1 час слободно време за прошетка по Широк сокак. Од тука се тргнува кон крајната дестинација за овој ден, хотел во околината на Охрид, каде во попладневните часови учениците се сместуваат и имаат организирана вечера, диско - забава и ноќевање.

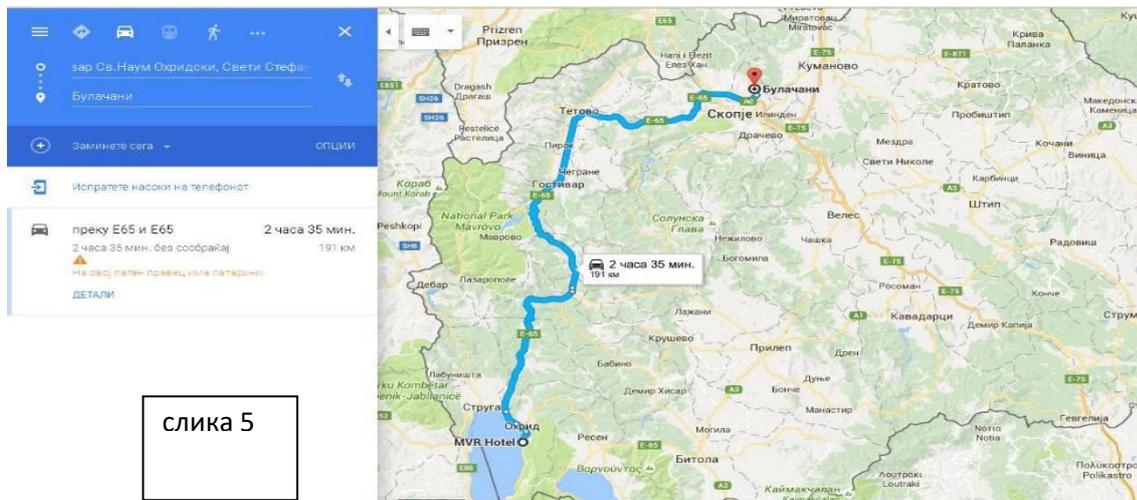

- **2.ден (сл.4)** Појадок, а потоа посета на Вевчани и изворите, а на враќање прошетка низ Струшката чаршија со акцент на мултиетничкиот карактер на нејзиното битисување, потоа по течението на реката Дрим кон истекот од Охридското Езеро, посета на куќата на Миладиновци и Природо-научниот музеј. Враќањето во хотелот е предвидено за ручек, по кој учениците заминуваат на прошетка во Охрид, при што ќе бидат посетени: Св.Софија, Св.Јован Канео, Плаошник, Самоилова тврдина, амфитеатарот, Билјанини извори. Попатно е предвидена прошетка низ стариот дел на Охрид и запознавање со охридската архитектура. Враќање во хотелот во вечерните часови, вечера и организирана забава.

• **3. ден (сл. 5)**

Во 8 часот, појадок. Потоа следува претпладневен излет до манастирот Св. Наум и изворите на реката Црн Дрим, со попатна посета на наколната населба Градиште. Враќање во хотелот за ручек и заминување за Скопје преку Кичево, Гостивар и Тетово, со попатен одмор на превојот Стража. Пристигнување пред училиштето во вечерните часови.

Ученици - учесници во тродневна екскурзија низ Западна Македонија

- учениците од IXа одд, одд. раководител: Марија Сотировска
- учениците од IXб одд, одд. раководител: Љупка Богдановска

1.6 ПРОГРАМА ЗА НАСТАВА ВО ПРИРОДА

Место: Охрид

Одделение: V одделение

Образовно – воспитни цели:

- да се поттикне чувството на самостојност и љубопитност кај учениците;
- да се стекнат знаења и тие да се употребат во различни конкретни ситуации, набљудување, собирање на податоци, експериментирање, споредување, истражување и анализирање;
- да се запознаат со растителниот и животинскиот свет на Охридското Езеро;
- да ги разберат настаните и појавите на животот покрај езеро;
- да се запознаат со стопанството и културното наследство на Охридското Езеро;
- да се развиваат мисловните и физичките способности кај учениците;
- да се овозможи едукација, другарување, рекреација, прошетка, забава и спортување на учениците.
- запознавање на природната средина и законитостите што влијаат во неа, со природните убавини – релјефот (рид, ридче, планина, врв, подножје, страна, поле, рамнина, млади верижни планини, истечни и неистечни води), растителниот и животинскиот свет во овој дел на Западна Македонија; како и запознавање со поблиското и подалечното минато и други настани од историско значење;
- да стекнат и развиваат позитивен однос кон зачувување на животната средина;
- да се стекнат и негуваат хигиенски и работни навики за одржување на личната и општата хигиена;
- да се обезбеди правилен психо-физички развој како резултат на позитивното влијание од престојот во здрава природна средина;
- да се развива другарство, меѓусебно почитување и позитивен натпреварувачки дух.
- Да формираат позитивни ставови за спомениците на културата и да стекнуваат навики за посета и правилен однос кон другите споменици;
- Да го развиваат патриотизмот, хуманоста, толеранцијата и да го почитуваат туѓиот труд;
- Ученикот да се оспособува македонскиот стандарден јазик да го користи за воспоставување културен комуникациски однос со опкружувањето
- Да ги познава најзначајните остатоци од материјалното културно наследство на тлото на Република Северна Македонија;
- Да стекнат основни сознанија за екологијата и да развиваат позитивни навики за правилен однос и зачувување на животната средина;

- Да ја препознаваат и поврзуваат зависноста и поврзаноста на туризмот со минатото, културата и традицијата и да утврдуват кои облици на туризам би можеле да се развиваат;
- Утврдување на знаењата за ориентација во просторот, ориентација во природата според природни објекти, главни и споредни страни на светот;
- Соработка со останатите делови од татковината и нивна сообраќајна поврзаност;
- Подготвуваат изложба од собраниот материјал;
- Знаат да употребуваат различни извори на знаења, примена на ИКТ во наставата
- Развиваат толеранција кон другите култури, религии и народности;
- Развиваат правилен однос кон тимската работа;
- Развиваат самостојност, трудољубивост, трпеливост, уредност, точност, одговорност, пријателство, толеранција, почитување на туѓиот труд, љубопитност, критичност;
- Развиваат одговорност кон исполнувањето на обврските кои ги прифатил и треба да ги исполни;
- Формираат навики за средување на работниот материјал, прибор, простор;
- Развивање на почит кон познатите и заслужните личности, љубов и негување на нашата богата музичка традиција, негување на нејзините модерни текови, развивање на хуманоста, навиката и желбата да се помогне на другите.

ЗАДАЧИ НА НАСТАВАТА ВО ПРИРОДА:

- Изучување на верски и историски објекти во овој крај;
- Градење на чувство за патриотизам, толеранција и соживот со сите луѓе што живеат во Р. С.Македонија;
- Развивање позитивен однос кон: историските, националните, културните и естетските вредности;
- Поттикнување и манифестирање на позитивни емоции, толеранција и мултикултуризам;
- Запознавање со културата и начинот живот на луѓето во посетените краеве.

Очекувани ефекти од наставата во природа се следните:

- Да се поттикне дружењето кај учениците, негувањето и чувањето на природните и културните богатства, како и развивањето на еколошката култура и свест;
- Учениците да ги надградат и прошират своите знаења низ разните форми на учење преку набљудување на природата, водите, планините, животинскиот и растителниот свет;

- Рекреација и забава за учениците низ предвидените спортски, музички и забавни активности.

Начин на вреднување и користење на резултатите:

Во текот на патувањето, престојот и посета на сите предвидени места континуирано ќе се прати и насочува однесувањето и делувањето на учениците преку различни форми и методи (набљудување, насочено внимание, прибирање податоци, фотографирање на објектите, предметите и други матерјали, прибирање податоци и матерјали за анализа и проучување на флората и фауната во Охридското Езеро, индивидуално и групно изложување на претходно подготвени трудови, правење на интервју со стручни лица и жители од Охрид и околината) со цел да се добијат позитивни повратни информации.

Носители на активностите: учениците и одделенските наставници на V-те одделенија: Va –Теодора Димовска и Vб –Билјана Антанасова.

Раководители на активностите во рамки на наставата во природа:

Va –Теодора Димовска и Vб –Билјана Антанасова.

Време на реализација и времетраење: Мај, 2026 г. 4 ноќевања - пет дена.

Техничка организација: Висококвалитетни, климатизирани, безбедни патнички автобуси, добри услови на сместување согласно нормативот за изведување на настава во природа(опремена училница, простор, опрема и наставни средства за деветгодишно основно образование, спортски терени), лекар.

Начин на финансирање: Самофинансирање од страна на родителите

План на патувањето:

Прв ден: Поаѓање на групата од пред училишната зграда во 07.30 часот. Се патува преку Тетово, Гостивар, с.Вруток (попатно-панорамско набљудување и фотографирање на Полошката Котлина). Пристигнување во с.Вруток од кај што извира реката Вардар-Вруток, Маврово(разгледување и фотографирање на Мавровското Езеро), посета на манастирот „Св.Јован Бигорски” , манастирски комплекс кој се наоѓа на патот помеѓу Гостивар и Дебар во непосредна близина на селата Ростуше, Битуше, Велебрдо и Требиште, по течението на реката Радика во Западна Македонија.Запознавање на учениците со историјата на манастирот.Се продолжува со патување кон градот Струга и попатно застанување во Вевчани ја набљудуваме околината и се поведува разговор за познати и непознати локации, објекти и природни убавини и други впечатливи моменти. Пристигнување во градот Охрид и сместување во хотел. Прошетка и разгледување на непосредната околина. Ручек. Попладневен одмор. Истражување и прибирање на податоци за животинскиот и растителниот свет во вода и покрај вода. Пишување на извештај за истражувањето. Вечера. Презентација на извештаите и размена на искуства и знаења. Водење на групен дневник за местата, знаењата и впечатоците од активностите во

првиот ден. Организирана забава во согласност со возраста на учениците. Ноќевање.

Втор ден: Појадок, утринска гимнастика и раздвижување. **Посета на заливот на коските и Св.Наум** (разговор и групно фотографирање). Враќање во хотелот и попатна посета на **Билјанини извори**. Пишување на извештаи за истражувањата. Учениците се поделени во три групи и секоја група пишува извештај за истражувањата и знаењата до кои ќе се дојде во текот на овие посети. Ручек и попладневен одмор. Презентација на извештаите и размена на искуства и знаења. Водење на групен дневник за местата, знаењата, впечатоците и доживувањата од активностите на вториот ден. Организирана забава и дружење на учениците. Ноќевање.

Трет ден: Појадок, утринска гимнастика и раздвижување. Прошетка низ чаршијата, посета на **црквата Света Софија, Самоиловата тврдина, Плаошник Св.Канео**. Фотографирање на градот и запознавање со неговите културно-историски карактеристики. Враќање во хотелот. Ручек и попладневен одмор. Пишување на извештаи за посетата и нивна презентација. Организирање на спортски активности и социјални игри. Вечера. Организирање на квиз натпревар од областа на знаењата кои учениците можеа да ги стекнат во текот на овие три дена. Водење на групен дневник за местата, знаењата, впечатоците и доживувањата од активностите на третиот ден. Организирана забава и дружење на учениците. Ноќевање.

Четврт ден: Појадок, утринска гимнастика и раздвижување. Посета на Вевчанските Извори, а потоа прошетка низ градот Струга. Посета на спомен куќата на браќата Миладиновци и посета на Природно - научен музеј „Никола Незлобински“. Враќање во одморалиштето. Ручек и попладневен одмор. Цртање според извршеното набљудување. Организирање на спортски активности и социјални игри. Прошетка покрај езерскиот брег. Вечера. Организирана забава и дружење на учениците. Ноќевање.

Петти ден: Појадок, утринска гимнастика и раздвижување. Подготовка за напуштање на хотелот. Враќање преку Битола и посета гробот на Тоше Проески спомен куќата на Тоше Проески, Музејот на НОВ и посета на споменикот Македониум. Пристигнување пред училишната зграда во попладневните часови.

НАСТАВНИ СОДРЖИНИ ШТО ЌЕ СЕ РЕАЛИЗИРААТ ЗА ВРЕМЕ НА НАСТАВАТА ВО ПРИРОДА

Македонски јазик

- Изразување и творење: Патуваме и ја запознаваме татковината- извори, реки, природни и вештачки езера во Западна Македонија
- Историја и легенда за манастирот Св.Јован Бигорски

📖 Говорна и писмена вежба со примена на ИКТ (истражуваме – учиме – пишуваме): Константин и Димитар Миладинов, Природно – научен музеј „Никола Незлобински“

📖 Читање легенди за Охридското Езеро

📖 Говорна и писмена вежба: „Животот и делото на Григор Прличев“

📖 Изработуваме ѕиден весник

Математика

- Решавање занимливи задачи (собирање, одземање, множење и делење)
- Мерење – мерки за време и должина/повторување
- Мерење – мерки за време и должина/ текстуални задачи
- Работа со податоци (столбест, Венов дијаграм, пиктограм, табели и др.)

Општество

👂 Традициите во Западна Македонија (традиционални јадења, народни носии, поговорки, преданија, легенди и сл.)

👂 Демократскиот живот во Охрид - општина, градоначалник, месна заедница

Музичко образование

🎵 Народно творештво-Народни песни : „На Струга дуќан да имам“ „Билјана платно белеше“ и др.

🎵 Детско музичко творештво (народни песни и ора, народни инструменти и др.)

Ликовно образование

🎨 Сликање на непосредната околина(темпера, гваш, молив, туш, лавиран туш - Жива и нежива природа

🎨 Ликовно изразување по доживување – Вевчански извори; – слободна техника

🎨 Ликовно изразување по доживување-манастирскиот комплекс „Калишта,, слободна техника

🎨 Цртање-Народна шара (фута)

Физичко и здравствено образование

- ❖ Натпревар во брзо трчање
- ❖ Прескокнување пречки со затрчување
- ❖ Спортски игри, игри без граници

Техничко образование

🔗 Сообраќај — Патот од Скопје до Охрид

Работа со компјутери

🔗 Истражување — пребарување по интернет— Животот и работата на луѓето во Западна Македонија

🔗 Презентации

Час на одделенска заедница

✓ Работилница : Картички за слободно време

Наставни подрачја, теми по предметите и активности: општество, македонски јазик, музичко образование, математика, ликовно образование, физичко и

здравствено образование, работа со компјутери, час на одделенска заедница и техничко образование

Теми:	Наставна содржина	Активност и
Т3:Изразување и творење	Разговор по посета на манастирот Св.Јован Бигорски, манастирски комплекс	Вежби и активности за водење на разговор на тема: верски објекти, музеи, споменици
Т1. Читање литература и лектури	Читање легенди за Охридското Езеро	Користење дополнителна литература (книги, енциклопедии, зборници и др.) примена на ИКТ
Т3:Изразување и творење	Говорна и писмена вежба со примена на ИКТ (истражуваме – учиме – пишуваме): Константин и Димитар Миладинов, Природо – научен музеј Никола Незлобински	Истражување на интернет , вежба со примена на ИКТ
Т3:Изразување и творење	Говорна и писмена вежба: Струшкивечери на поезијата – Мостот на поезијата	Писмена вежба- пишување поезија
Т1: Нашата татковина Р. С.Македонија	Традициите во Западна Македонија	Набљудување и истражување природните убавини и богатства, изработка на албум и извештаи
Т1: Нашата татковина Р. С.Македонија	Демократскиот живот	Општина, градоначалник, месна заедница
Т3: Република Северна Македонија во Светот	- Културното наследство на тлото на Република Северна Македонија	Посета на културни и верски објекти или на некое археолошко наоѓалиште
Т3: Република Северна Македонија во Светот	Основни проблеми во светот и Македонија , екологија	Организирање изложба со ученичките трудови на тема: Заштита на животната средина.
Т3:Изразување и творење	Македонија – мултикултурна Ризница	Самостојно пишување за настан слушнат од друго лице, извештај
Т6:Народно музичко творештво	Фолклор, музички фолклор,	Усвојување на поимот фолклор преку проектна активност: – собирање на разни елементи од фолклорот.

T6: Народна музичко творештво	Фолклор, музички фолклор, народна песна	Усвојување на поимот народна песна преку проектна активност: – собирање на разни видови народни песни од разни краишта.
T1: Цртање	Народна шара (фута)	Фолклорни елементи каде што ќе применува ритам во ликовните творби (предмети од народен фолклор, носии, колани, престилки)
T1: Цртање	Ликовно изразување по доживување – Вевчански извори; – слободна техника	Цртање по набљудување и доживување
T: Обликување во просторот, Моделирање	Ликовни елементи во градење	Моделирање со глина на низок релјеф со втиснување, гребенење и длабење;
T2: Сликање	Ликовни елементи во сликањето – Жива и нежива природа	Сликање комбинација на мали и големи форми, со сликарска техника
T4: Танци и ора	Играње со музика	Играње народни ора со различно темпо и сложеност во чекорите.
T1A: Број и решавање проблеми	Решавање занимливи задачи Мерење – мерки за време и должина/повторување Мерење – мерки за време и должина/текстуални задачи	Вежби-задачи со математичките операции (собирање, одземање, множење и делење), мерни единици за време и должина
T 2Г: Работа со податоци и решавање Проблеми	Собира, и организира релевантни податоци.	Собира, селектира и организира релевантни податоци (столбест дијаграм, Венов дијаграм, пиктограм, табели и др.)
T1: Вежби и игри за правилан физички развој	Утринска гимнастика	Вежби за јакнење, лабавање и истегнување на трупот, карлицата и нозете
T5: Основи на спортски игри	Спортски игри, игри без граници	Народна топка, игри без граници со качување, слегување, провлекување, скокања итн.
T4. Атлетика	Натпревар во брзо трчање Прескокнување пречки со Затрчување	Совладување на техники брзо трчање, скокање, прескокнување Пречки
T. Сообраќај	Сообраќајни знаци	Воочување и набљудување на сообраќајните знаци и прописи

КУЌЕН РЕД – РАСПОРЕД НА ВРЕМЕТО

- Станување 08.00 часот
- Утринска гимнастика 08.05 до 08.20
- Лична хигиена и уредување на спалните 08.20 до 08.50
- Подготовка за појадок 08.50 до 09.00
- Појадок 09.00 до 09.30
- Подготовка за предвидените посети 09.30 до 09.40
- Во посета на предвидените места и културно историски споменици од 09.40 до 13.30
- Подготовка за ручек 13.30 до 14.00
- Ручек 14.00 до 15.00
- Наставни активности по паралелки 15.00 до 16.40
- Ужина 16.40 до 17.00
- Попладневни содржини и подготовка за вечерни активности 17.00 до 19.30
- Подготовка за вечера 19.30 до 20.00
- Вечера 19.00 до 19.30
- Вечерни содржини 20.30 до 22.00
- Подготовка за спиење 22.00 до 22.20
- Повечерје - спиење

● **Напомена:** Во текот на патувањето и престој во хотел во Охрид учениците се осигурани и имаат постојана лекарска придружба.

Објектот во кој ќе се изведува наставата во природа содржи училница која е опремена според Нормативот за простор, опрема и наставни средства за деветгодишно основно образование на Република Македонија.

ОБВРСКИ НА РАКОВОДИТЕЛОТ, НАСТАВНИЦИТЕ И УЧЕНИЦИТЕ:

Раководител на настава во природа е директорот. Бидејќи директорот не е во можност секогаш да присуствува на излет, екскурзија, настава во природа, со решение назначува раководител од редот на наставниците. Присутни се и наставници кои предаваат во паралелките, одговорното лице од избраната туристичка агенција и медицинско лице кое ќе се грижи за здравјето на учениците..

Наставниците се грижат околу сместувањето на учениците во автобусите, редот, дисциплината и уредноста при посета на објектот и за безбедноста на учениците од поаѓањето, па се до враќањето.

Учениците од V одделение ќе бидат навреме писмено информирани околу реализација на настава во природа и цената на чинење по ученик.

Овие активности ќе се реализираат во соработка со Советот на родители(навреме да се утврди точниот број на ученици и нивните специфични потреби). Учениците ќе бидат писмено информирани околу реализација на настава во природа (значењето и целта) и треба да добијат согласност од родителите како навреме да се реализира и утврди точниот

број. Доколку не се добиени согласности од најмалку 50% од родителите во одделение наставата во природа нема да се реализира.

За време на реализација на наставата во природа учениците имаат обврска да ги следат инструкциите дадени од раководителот на наставата во природа и одделенските наставници, треба да внимаваат на хигиената во автобусот и посетените локалитети и објекти, да ги известат наставниците за појава на здравствен или друг проблем и да се движат во група со одделенскиот наставник.

За учениците кои не одат на настава во природа училиштето организира настава во училиштето за истите.

ПРОЦЕС НА ОРГАНИЗАЦИЈА

- Планирана настава во природа во Годишната програма за работа на училиштето е усвоена на Наставнички совет и Совет на општината Гази Баба
- Запознавање на родителите со реализацијата на настава во природа
- На првата родителска средба родителите ќе бидат запознаени со програмата за изведување на настава во природа - Охрид - Западна Македонија, да бидат поделени анкетни листови на родителите за добивање на повратна информација за одзивот.
- На Советот на родители ќе биде формирана комисија од родителите на V одд. и двајца одделенски наставници.
- Одлука на училишен одбор
- Наставниците кои предаваат во V одд. имаат планирано во своите годишни програми часови кои ќе се реализираат во тој период - прилог на неделни планирања за V одд.

По добивање на согласност за реализација на настава во природа од БРО, Општината и Советот на родители, програмата ќе се презентира пред Училишниот одбор кој дава своја согласност и има целосен увид во организацијата, избор на туристичка агенција и реализација на настава во природа.

Училиштето преку јавен оглас избира лиценцирана туристичка агенција која ги исполнува условите предвидени со правилникот за начинот на известување на ученички екскурзии и други слободни активности во основните училишта.

Се доставува барање со јасни и точни предвидени цели без можност да се менуваат.

Училиштето ќе ги достави следните Критериуми:

- Да е регистриран согласно позитивните прописи во Р. С. Македонија за вршење соодветна туристичка дејност
- Да има успешно реализирање настава во природа, екскурзии (излети) најмалку три години по ред

- Да ги исполнува условите за превоз на деца, согласно законот за безбедност на сообраќајот на патишта и правилник за посебни технички барања на возилата со кои се превезуваат групи деца
- Да биде најприфатлива цена

На барањето за понуди училиштето ги наведува сите содржини кои треба да се реализираат како и условите за изведување на екскурзии согласно правилникот за училишни екскурзии и други слободни активности.

Постапката се спроведува со одлука на училишниот одбор и комисијата составена од пет членови и тоа три члена од Советот на родители и два од редот на наставниците.

Од најприфатливата понуда со најниска цена, директорот склучува договор во кој јасно се наведени содржините планирани за реализација на настава во природа. Во договорот се содржани следните елементи:

- ◆ Поединечна и вкупна цена на услугата
- ◆ Начинот на плаќање
- ◆ Водич, број на наставници (според бројот на ученици кои ја посетуваат наставата во природа, лекар)
- ◆ Поволности за ученици од социјално загроени семејства.

Непосредно пред патувањето директорот проверува дали се обезбедени доволен број автобуси со седиште за секој ученик и навремено ја информира Општината и полицијата за времето на поаѓање, број на ангажирани автобуси, број на ученици и други лица согласно правилникот за организирање ученички екскурзии.

Директорот може да не ја одобри реализацијата на настава во природа доколку некои од наведените барања во избраната понуда не ги задоволуваат критериумите.

ОРГАНИЗАЦИЈА НА ФИНАНСИРАЊЕТО:

Одделенските раководители писмено ги известуваат учениците и родителите за финансискиот износ на настава во природа.

Родителите ги подмируваат финансиските трошоци за настава во природа преку уплаќање на уплатница со одредена сума (преку жиро сметка).

ПЛАН ЗА ИЗВЕДУВАЊЕ НА НАБЉУДУВАЊА И ПОСЕТИ НА ЗНАМЕНИТОСТИ И УСТАНОВИ

Набљудувања:

Набљудување на местото на живеење

Набљудување на природата

Набљудување на сообраќајот

Посети:

За поадекватно реализирање на наставниот план и програм, за полесно осознавање на наставните планови и содржини планирани се посети на

одредени објекти и манифестации од областа на културата кои ќе ги збогатат знаењата на учениците:

- Театар за деца и млади
- Универзална Сала
- Музеј на град Скопје
- Природно научен музеј
- Музеј на жртвите на холокаустот
- Музеј на ВМРО
- Библиотека “Другарче”
- Саем на книгата
- Етнолошки и природо - научен музеј
- Градски кина
- Изложби
- Снежен град Маврово
- Црква Св. Спас и Даут- Пашин амам
- Археолошки музеј на РМ
- Јаја Пашина џамија

Соработката со други воспитно - образовни установи ќе значи соработка со основните училишта од општина Гази Баба, градот и пошироко и ќе се одвива во насока на активности кои ги третираат наставата и воннаставните активности како што се натпреварите во знаење во разни подрачја, ликовни хепенинзи и литературни читања и разновидни спортски натпревари.

Предвидена е посета на други институции од интерес за наставата

- пошта, ЗОО, Аеродром, Железничка станица
- Посета на метеоролошка станица
- Посета на Планетариум
- Културни манифестации – Златно Славејче
- Новогодишна претстава
- Посета на градот Скопје и неговите знаменитости
- Посета и запознавање со работата на општината

Наставните посети надвор од училиштето за учениците од прво до деветто одделение ги планираат наставниците во своите наставни програми. Овие посети се планираат и реализираат и со цел да се искористат како ефективни ресурси за учење и стекнување трајни знаења. Меѓу другите цели се и тие ученикот:

- Да се оспособи за воспоставување на културен однос со опкружувањето во насока на:
 - лично обраќање кон други луѓе ;
 - приспособување на говор во дадена ситуација;
 - културно однесување со други луѓе;
 - еколошко однесување.
- да ги прошират сознанијата за непосредната околина;

- да се оспособуваат за набљудување, опишување и споредување;
- да се оспособуваат да користат различни извори на знаења;
- да ги прошират знаењата за културното богатство на својата татковина;
- да се ориентираат во просторот и времето;
- да стекне елементарни знаења за театарот и драмската уметност;
- да се формираат навики за културно однесување при посета на театар , куклена претстава;
- да се развива позитивен однос и почитување на различни професии;
- запознавање со училишната средина;
- да се запознае со стари градби, носии, стари предмети;
- да се запознае со сообраќајот од домот до училиштето;
- да ги спознава правилата за безбедно движење;
- да може безбедно да се движи во локалната средина;
- да ги препознава звуците од природата и околината ;
- да развива хуман однос кон живиот свет;
- да се развива свест за зачувување на чиста околина.

Напомена*: Екскрзиите кои се организираат за III,V, VI и IX одделение, односно еднедневната екскурзија до Кавадарци за III одделение, настава во природа за V одделение, дводневна екскурзија за VI одделение, како и тридневната екскурзија за IX одделение, ќе бидат организирани во соработка со партнер училиштето ООУ „ ЊЕГОШ“ - Скопје, општина Гази Баба имплементирани во програмата за МИО и Концепцијата за воннастави активности.

Стручен тим за подготовка на програмата за екскурзија:

Елизабета Андова – директор
 Марија Сотировска - одделенски раководител IXa одд.
 Маја Крстевска- одделенски раководител на VIб одд.
 Теодора Димовска– одделенски раководител на Va одд.
 Билјана Антанасова– одделенски раководител на Vб одд.

Директор

м-р Елизабета Андова